

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәренен “Катнаш төрдәге 4 нче
“Светлячок” балалар бакчасы”
мәктәпкәчә белем биру муниципаль бюджет учреждениясе

Кабул ителгән:
Педагоглар киңәшмәсендә
Протокол №1
01.09.2020г
Өлкән тәрбиячесе:

 Бадретдинова Г.М.

Раслийм:
Балалар бакчасында мөдире:
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәренен “Катнаш төрдәге 4нче “Светлячок”
балалар бакчасы” мәктәпкәчә белем биру муниципаль
бюджет учреждениясе

 Давлетшина А.Ф.
Приказ №ы 58 көне 01.09.2020г.

Икенче кечкенәләр төркеме балаларның
2020 – 2021 нче уку елына эш программасы.
Эшләделәр тәрбиячеләр: Хайруллина Р.А., Илалдинова Л.Р.

Азнакай шәһәре

Аңлатма язуы

«Туганнан алып мәктәпкә кадәр» (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева) гомуми белем бирү программасы федераль дәүләт тәлапләреннән чыгып төзелде.

Бөтен белем бирү өлкәннәрнең интеграциягә корылган якинча комплекслы-тематик планлаштыру 2 нче кечкенәләр төркемендә эшләүче тәрбиячеләр өчен методик ярдәмлек булып тора. Ул, «Туганнан алып мәктәпкәчә» белем бирү программасына нигезләнеп язылган. (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева) Программаның төп бурычлары: мәктәпкәчә яшьтәге баланың тулы кыйммәтле яшәеше өчен унай шартлар тудыру, шәхси культурасының нигезлеге жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшь үзенчәлекләренә яраклаштырып физик, психик сыйфатларны төрле яклап үстерү.

Күрсәтмәле-тәэсирле фикер йөртү сәләтле үсеш дәвам итә, бу яшьтә ижади күзаллау сәләте үсә башлый.

Программаның максатына ирешү өчен тәлапләр:

- балаланың сәламәтлеген, эмоциональ иминлеген төрле яклап үстерү
- группада һәр балага гуманлы, ягымлы мөнәсәбәт булдыру
- балаларның барлык төр эшчәнлекләрен югары дәрәжәдә кулану
- тәрбия һәм белем бирү процессына ижади якин килү (креативлык)
- баланың ижатын үстерүдә белем бирүнең төрле вариантларын куллану
- бала ижатына хөрмәт белән карау
- бала тәрбияләүдә гаилә белән бергә эшләү
- балага басым ясамыйча; физик һәм акыл күнекмәләрен нормада тоту.

Икенче кечкенәләр төркеме өчен бердәм аралашу челтәре.

Дүшәмбе: 1. Ижади сәнгать. Рәсем 9.00-9.15

2. Физкультура 9.25-9.40

Р.м. Татар теле

Сишәмбе: 1. Музыка 9.00-9.15

2. Танып белү. Ин гади математик күзалауларын формалаштыру. 9.25-9.40

Р.м. Татар теле

Чәршәмбе: 1. Физкультура 9.00-9.15

2. Танып белү. Әйләнә-тирә һәм табигать белән таныштыру. 9.25-9.40

Р.м. Татар теле.

Пәнҗешәмбе: 1. Ижади сәнгать. Әвәләү. 9.00-9.15

Кисеп ябыштыру.

2. Физкультура. 9.25-9.40

Жомга: 1. Музыка 9.00-9.15

2. Аралашу. Сөйләм телен үстерү. 9.25-9.40

Матур әдәбият белән танышу

Ин гади математик күзаллау булдыру

Сан. Бертөрле предметлар формалаштыру күнекмэләрен үстерү.

Зурлык. Капма-карша размердагы предметларны чагыштыру (зур өй-кечкенә өй)

Форма. Предметларны формалары буенча чагыштырырга һәм аларны атарга өйрәтү
(кубик, кирпич, шар)

Әйләнә-тирәдә ориенлаштыру. Әйләнә-тирәдә ориенлаштырырга һәм аны практикада кулланырга өйрәтү. Үз гәүдәсенә өлешләрән дәрәҗә өйрәтү.

Геометрик фигураларны аерырга (квадрат, түгәрәк, өчпочмак) ярдәм итү.

Иң гади математик күзаллау булдыру буенча тематик план

№	Бурычлар	Дата
1.	Аерым предметлардан группа төзүгә өйрәтү. Исемнәрне күплек, берлек санда өйтергә өйрәтә башлау	
2.	Төркемнән бер предметны аерып алырга һәм аерым предметны төркемнәргә берләштерергә өйрәтү. Санны исем белән берлектә килештереп өйтергә өйрәтү.	
3.	Зурлыклары буенча төрле предметларны аерырга ярдәм итү. «Кечкенә», «Зур» сүзләрен кулланышка кертү.	
4.	Карточкадагы предметлар саны шундый ук сандагы әйберләр белән чагыштырырга өйрәтү. «Бер», «Күп» төшенчәләрен аңлап кулланышка кертү.	
5.	Аерым предметлардан төркем төзүгә һәм шул төркемнән аерым предметларны аерып алырга өйрәтү. «Күп», «Бер», «Берәү дә юк» сүзләрен аңлап кулланышка кертү.	
6.	«Бер-күп» төшенчәләрен аңлап куллануларына ирешү. Мөстәкыйль эш итүгә өйрәтү.	
7.	Зурлыклары капма-каршы предметларны аерырга өйрәтү. «Зур», «Кечкенә» сүзләрен кулланышка кертү.	
8.	Сан һәм предмет исемнән дәрәҗә итеп кулланырга өйрәтү. Тәрбияче күрсәтмәсе буенча эшләү күнекмәләре булдыру.	
9.	Өзгәртеп куллануларда «бер» һәм «берничә» предмет табарга ярдәм итү. «Ничә?» соравына «бер», «күп» дип җавап бирүләренә ирешү. Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
10.	Махсус обстановкада «бер» һәм «берничә» предмет табарга ярдәм итү. «Ничә?» соравына «бер», «күп» дип җавап бирүләренә ирешү. Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
11.	«Күп» һәм «бер» генә предмет табарга булышу. Түгәрәк, квадратны аерырга, исемнәрен атарга өйрәтү.	
12.	Махсус төркемнәр арасынан бер һәм күп әйберләрен табарга өйрәтү. Квадрат, түгәрәкне танып аерырга өйрәтүгә дөвам итү.	
13.	Ике предметны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озырак-кыскарак» сүзләрен кулланышка кертүгә ярдәм итү.	
14.	Әйләнә тирәлектә бер һәм күп предметлар табарга өйрәтү. Түгәрәк һәм квадратны танып аерырга өйрәтү. Предметларны озынлыклары буенча чагыштырырга өйрәтүгә дөвам итү.	
15.	Янәшә кую юлы белән ике төркем предметларны чагыштырырга өйрәтү. «Күбрәк», «Тигез» сүзләрен кулланышка кертү. Уң һәм сул кулларны аерырга өйрәтә башлау.	
16.	Янәшә кую юлы белән предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. Чагыштыру нәтижәсен кулланышка кертү. Ике төркем предметларны чагыштырып «тигез» «шулкадәр» сүзләре белән өйтергә өйрәтү.	

17.	Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. «Киң-тар», киңрәк-таррак» сүzlәрен кулланышка кертү.	
18.	Зурлыклары капма-каршы предметларны чагыштырырга өйрәтү. Зур-кечкенә сүzlәрен иркен кулланырга өйрәтүне дәвам итү.	
19.	Ике тигез предметлар жыелмасын чагыштырып, «тигез», «никадәр», «шулкадәр» сүzlәре белән аңлатырга ярдәм итү. Өчпочмак белән таныштыру. Аны квадрат белән чагыштырырга өйрәтү.	
20.	Таныш геометрик фигураларны (түгәрәк, квадрат, өчпочмак) аерырга өйрәтү. «өстә-аста» төшенчәләрен аңларга булышу.	
21.	Предметларны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озырак-кыскарак» сүzlәрен кулланышка кертү. Янәшә кую юлы белән ике төркем предметларны чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү.	
22.	Ике предметны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озырак-кыскарак» сүzlәрен кулланырга өйрәтү.	
23.	Ике тигезсез төркем предметларны чагыштырып «күп-аз», «никадәр-шулкадәр» сүzlәрен кулланышка кертү. Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
24.	Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү.	
25.	Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтү күнекмәләрен үстерү. «Өстә», «аста» төшенчәләрен үләштерергә ярдәм итү.	
26.	Ике төркем предметларны янәшә кую һәм берсе өстенә икенчесен куеп чагыштырырга һәм «никадәр-шулкадәр», «күбрәк-азрак» сүzlәрен кулланырга өйрәтү.	
27.	Ике предметны киңлекләре һәм озынлыклары буенча чагыштырып, туры килгән сүzlәрен кулланырга өйрәтү. Түгәрәк, квадрат, өчпочмакны танып аерырга өйрәтүне дәвам итү.	
28.	Үрнәк буенча тавыш белән предметлар санын билгеләргә ярдәм итү. Таныш геометрик фигураларны танып аеру күнекмәләрен үстерү.	
29.	Үзеннән өстә, аста, алда, артта торган предметларны атарга ярдәм итү.	
30.	Күп һәм бер хәрәкәтне, аларның санын, «бер», «күп» сүzlәре белән атарга өйрәтү.	
31.	Әйләнә-тирәдәге юнәлешне билгеләп, «алда-артта», «өстә-аста», «унда-сулда» сүzlәрен дәрәс кулланырга ярдәм итү.	
32.	Ике тигез һәм тигез булмаган предмет төркемнәрен чагыштырып, «күп-аз» сүzlәрен иркен кулланышка кертү. Өстә, аста сүzlәрен кулланып предметларның торышын билгеләргә ярдәм итү.	
33.	Геометрик фигураларны дәрәс итеп атарга өйрәтү: түгәрәк, квадрат, өчпочмак, шар, куб.	
34.	Геометрик фигураларны дәрәс итеп атарга өйрәтүне дәвам итү.	
35.	Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. «Киң-тар», киңрәк-таррак» сүzlәрен кулланышка кертү. Түгәрәк, квадратны танып атауларына ирешү.	

**Аралашу белем бирү өлкәсе.
Сөйләм телен үстерү һәм матур әдәбият белән таныштыру.**

Балаларны матур әдәбият һәм халык ижаты белән таныштыру-сөйләм үсешенә эһәмиятле чарасы.
Матур әдәбият һәм халык ижаты белән таныштыру процессында түбәндәге бурычлар чишелә:

1. Дөһьяны бербөтен итеп кабул итү.
2. Әдәби сөйләм үстерә.
3. Сөйләм сәнгәтенә якынайту, шул исәптән эстетик зәвык, әдәби әсәрне аңга алуларны үстерү.

Икенче кече яшьтәге балалар эшчәнлеген оештыру комплекслы-тематик принципка нигезләнә.

Елга ике тапкыр диагностик методикалар ярдәмендә мониторинг үткәрелә.

Эшчәнлек төрләрен оештыру федераль дәрәжә таләпләрендә каралган интегратив сыйфатлар формальштыруга: физик яктан үчеш алган, төп культура-гигиена күнекмәләрен үзләштергән; кызыксынучан, актив; интеллектуаль һәм шәхси бурычларны чишә, кеше хәленә керә белүчән, эмоциональ; өлкәннәр һәм яшьтәшләре аралашу ысулларын үзләштергән бала шәхесе тәрбияләүгә юнәлдерелә.

План ел дәверендә «Сау бул жәй», «Көз», «Мин һәм минем гаиләм», «Минем йортым», «Яңа ел бәйрәме», «Кыш», «Ватанны саклаучылар көне», «Сигезенче март», «Яз», «Жәй» кебек темаларны үзләштерүне күздә тотта.

**Матур әдәбият белән таныштыру һәм сөйләм телен үстерү
буенча (аралашу) тематик план**

	Тема	Бурычлар	Дата
1	Ә.Бикчәнтеваның “Туп-туп, тубыбыз” шигырен уку	1. Балаларга шигъри әсәрнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, аерым сүзләрен дәрәжә әйтергә өйрәтү; 2. Кабул итү сәләтен, хәтернең уңай эмоцияләрен үстерү. 3. Уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
2	Л. Толстойның “Өч аю” әкиятен уку	1. Күләмлә булган әкиятләрен аңлауларына ирешү. 2. Сангатыл сөйләм телен үстерү. 3. Әкиятләргә карата кызыксыну тәрбияләү.	
3	Г. Бакирның “Сания инде зур үсте” хикәясен уку	1. Балаларның олылар белән аралашу теләген хуплау. 2. Ишетү игътибарын үстерү. 3. С. С. авазларын дәрәжә әйтергә өйрәтү.	
4	Ә. Ерикәйнең “Көз” шигырен яттан сөйләү	1. Әсәрнең эчтәлеген аңларга, аны истә калдырырга булышу. 2. Көзгә матурлыкка соклану хисләре тәрбияләү.	
5	А. Толстойның “Зирәк чәүкә” хикәясен уку	1. Әсәргә карата кызыксыну уяту. 2. Балаларда уңай эмоциональ халәт булдыру. 3. Хезмәткә уңай караш тәрбияләү. 4. Завазын дәрәжә әйтергә өйрәтү	
6	М. Мазуновның “Октябрь” шигырен яттан сөйләү	1. Әсәрнең эчтәленгән аңлап кабул итүләренә ирешү. 2. Көзгә табигатькә соклану хисләре тәрбияләү. 3. Монологик сөйләмнәрен үстерү.	
7	М. Жәлилнең “Әтәч” шигырен уку. Ә-А авазлары	1. Әдәби әсәрне тыңлау һәм кабул итү күнекмәләре формалаштыру. 2. Йорт кошларын таышлары буенча танырга өйрәтү. 3. Аларга карата рәхимлелек тәрбияләү.	
8	“Кәжә бәтиләре һәм бүре” әкиятен сөйләү	1. Сорауларга аңлап җавап бирергә өйрәтү. 2. Халык авыз иҗаты әсәрләренә мәнәҗбәт тәрбияләү.	
9	А. Алишның “Куян кызы” әкиятен уку.	1. Әкиятне аңлап кабул итүләренә ирешү. 2. Сүз тыңларга өйрәтү. 3. Өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру.	
10	Ж. Тәрҗемановның “Мамай” шигырен уку. М. авазы.	1. Әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү. 2. Зур булмаган фразаларны истә калдырырга ярдәм итү. 3. Йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү.	
11	“Төлкә куян һәм әтәч” р. х. әкиятен сөйләү.	1. Балаларны әкият белән таныштыру, эчтәлеген аңларга ярдәм итү. 2. Яңа сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру.	

12	Ә.Ерикәйнең”Беренче кар”шигырен уку.	1.Әсәр аша табигать белән таныштыру. 2.Сүз байлығын арттыру һәм активлаштыру. 3.Шатлык хисләре булдыру.
13	М.Фәйзуллинаның “Чебиләр зарядкасы”шигырен уку	1.Йорт кошлары белән таныштыруны дәвам итү. 2.Олылар белән аралашу теләге булдыру. 3.Сүз тыңлаучанлык сыйфатлары формалаштыру.
14	Г.тукайның “Ак бабай”шигырен уку.	1.Кышкы табигатькә соклану хисләре тәрбияләү. 2.Гайлә турында тулырак аңлату. 3.Бабайларга хөрмәтле булу.
15	Ә.Бикчәнтәеваның”Салкын саф һава”шигырен уку	1.Авыр әйтешле кайбер сүзләргә дәрәҗә әйтергә өйрәтү. 2.Кар һәм аның үзлекләре белән таныштыру. 3.Сәламәт яшәү вәзеш булдыру.
16	Ә.Кариның “Чаңгы шуабыз”шигырен уку.Ч авазы.	1.Саф һавада төрле спорт уеннары белән таныштыру. 2.Әсәргә аңлап кабул итүләргә өйрәтү. 3.Ч авазы кергән сүзләргә дәрәҗә әйтергә өйрәтү.
17	“Төлкә белән Аленушка”р.х.әкиятен сөйләү	1.Яңа әсәр белән таныштыру. 2.Тәрбиячелә тыңларга өйрәтү. 3.Әкият геройлары белән кызыксындыру.
18	“Теремкәй”р.х.әкиятен уйнау	1.Балаларда артистлык сыйфатлары формалаштыру. 2.Тәрбиячелә белән аралашу теләге булдыру. 3.Уңай сыйфатлар табарга булышу.
19	А.Алишның”Чукмар белән Тукмар”әкиятен уку	1.Башлаган жөмләнә тәмамларга өйрәтү. 2.Дуслык, татулык хисләре тәрбияләү. 3.Өлкәннәргә хөрмәт тәрбияләү.
20	Ә.Кариның”Тавык”шигырен уку.К авазы	1.Йорт кошлары белән таныштыруны дәвам итү. 2.Калын әйтешле К авазын сүзләрдә куллану. 3.Әбиләр белән аралашу теләге булдыру.
21	Р.Батулланың”Елак әтәч”әкиятен уку	1.диалогик сөйләмнән үстерү. 2.Гигиена кагыйдәләрен үтәргә өйрәтү. 3.Әсәргә аңлап кабул итүләргә өйрәтү.
22	Р.Корбановның “Уяу саклай”шигырен уку	1.Патриотик тәрбия бирү. 2.Янәшә тартыкларны дәрәҗә итеп әйтергә өйрәтү. 3.Сүзлекләрен активлаштыру.
23	Ш.Маннурның”Яратам”шигырен уку	1.Эчтәлеген аңлап кабул итүләргә өйрәтү. 2.Әти-әниләргә, туганнарга мәхәббәт хисләре тәрбияләү. 3.Шигырьне истә калдырырга булышу.
24	Кояш гомәре теләм мин, әнием сина!	1.Әниләр бәйрәмә турында белемнән кичәйтү. 2.Ә авазын ачык әйтүләргә өйрәтү. 3.Әниләргә мәхәббәт ярату хисләре тәрбияләү.
25	Г.Нәбиуллинаның “Әнигә булышам”шигырен уку	1.Кайбер фразаларны кабатлап, сөйләмнән активлаштыру. 2.Сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү. 3.Хезмәт сөючәнлек хисләре тәрбияләү.
26	Яз.Колын һәм бәрән турында сөйлибез.	1.Тәрбиячелә белән бергә уенчык турында кечкенә хикәя төзәргә, капма-каршы мәгънәдәгә сүзләргә таба һәм куллана беләргә өйрәтү. 2.Хайваннар торышы белән кызыксыну тәрбияләү.
27	Ш.Галиевның”Гөлләр сусап утыра”шигырен уку	1.Бүлмә гөлләрен тәрбияләү турында алган белемнән арттыру.

		2.Өлкөннөр белән бергә эшләү теләге булдыру. 3.Кабул итү сәләтлөрөн арттыру.	
28	Р.Батулланың”Нурбәк әкиятә”н уку	1.Уенчыкларда әкият геройларын танырга һәм атарга өйрәтү. 2.Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. 3.Күзәтүчәнлек тәрбияләү.	
29	“Йомры икмәк”р.х.әкиятен сәхнәләштерү	1.Әкият геройлары ярдәмендә әкиятнең эчтәлеген ачарга ярдәм итү. 2.Шар әвәләү күнекмәсен ныгыту. 3.Әкиятләр белән кызыксыну булдыру.	
30	Автобуста сәяхәт	1.Аваз ияртемнәрен әйтә белүләренә ирешү. 2.Иркәләп ,яратып әйтәләр торган сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру. 3.Тере һәм тере булмаган табигать белән кызыксыну тәрбияләү.	
31	Г.Тукайның “Гали белән кәжә”шигырен уку	1.Шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Кәжә, чирәм, сакал сүзләре хисабына сүзлек байлыгын арттыру. 3.Хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләү.	
32	Ж.Тәржемановның “Йокы бабай”әкиятен сөйләү	1.Әкиятнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Сорауларга дәрәс җавап бирү омтылышы булдыру. 3.Көндәлек режимның үтәлешен күзәтү.	
33	Г.Таһировның “Йокла курчак”шигырен уку	1.Ә, У авазлары кергән сүзләренә дәрәс әйтергә өйәтү. 2.Кайгыртучанлык сыйфатлары булдыру. 3.Үзара аралашу теләге булдыру.	
34	“Чуар тавык”р.х.әкиятен уку	1.Халык авыз иҗаты әсәрләре белән таныштыруны дөвам итү. 2.Чуар, алтын, күкәй, тычкан сүзләре хисабына сүзлекләрен баету. 3.Әкият геройлары белән кызыксыну булдыру.	
35	“Тор-тор, тургай!”такмагын өйрәнү	1.Фольклор әсәрләре белән кызыксындыруны дөвам итү. 2.Кошлар турында белемнәрен арттыру. 3.Такмакның эчтәлеген аңларга ярдәм итү.	
36	К.Д.ушинскийның “Казлар”хикәясен уку	1.Казларны, үрдәкләренә аера белергә өйрәтү. 2.Күплек һәм берлек сандагы исемнәренә дәрәс кулланырга өйрәтү. 3.Йорт кошлары белән кызыксыну тәрбияләү.	

Иҗади сәнгать.

Рәсем.

Балаларга рәсемдә әйләнә-тирәдәге предметларның һәм табигатьнең матурлыгын сурәтләп бирергә тәгъдим итү. Карандаш, фломастер, пумаланы мускулларны киеренкеләндермичә һәм бармакларны каты кысмыйча, дәрәс итеп тотарга өйрәтү. Пумаланы буяуга дәрәс итеп маньрга өйрәтү.

Төс исемнәрен белүләрен ныгыту (кызыл, зәңгәр, яшел, сары, ак, кара. Төсмерләр белән таныштыру (алсу, зәңгәрсу, соры.)

Декартив эшчәнлеккә тарту. Дымково бизәкләре белән төрлө- төрлө предметларны бизәргә өйрәтү (кош, кәжә, ат, савыт-саба, бияләй һ.б.)

Сызык, штрих, буялыш (мазки), тимгел-тимгел тапларны ритмик рәвештә төшерергә өйрәтү (агач яфраклары коела, яңгыр ява, кар ява)

Төрлө юнәлештә туры сызыклар (озын, кыска) сызарга, аларны кисештерергә өйрәтү.

Бер үк предмет сурәтен кабатлау юлы белән катлаулы булмаган сюжетлы композицияләр ижат итү күнекмәләре формалаштыру.

Рәсем шөгылә буенча тематик план

	Тема	Бурычлар	Дата
1	Яңгыр ява	-әйләнә-тирәлек, табигать турында күзауларны бирергә өйрәтү. -рәсемдә яңгыр күренешен сурәтләргә өйрәтү. -кыска сызыклар сызарга өйрәтү.	
2	Көзгә келәм	-пумала белән эш итәргә өйрәтә башлау. -төсләр белән таныштыруны давам итү -көзгә табигать турында белемнәрне киңәйтү.	
3	Көчлө яңгыр	-тоташ штрихлар ясарга өйрәтү. -әйләнә-тирәдән алган белемнәрне кулланышка кертү.	
4	Көзгә яфрактар	-пумалаларны дәрәс тотарга өйрәтү. -буяуга манып яфрактар ясарга өйрәтү. -образлы күзаллау булдыру.	
5	Жил исә	-карандашны кәгаздән аермыйча кушылган түгәрәкләр ясарга өйрәтү. -үз эшенең нәтижәсенә сөенергә өйрәтү.	
6	Иректе темага	-рәсем темасын мөстәкыйль уйларга мөмкинлек бирү. -уйлау, фантазияләү сәләтен үстерү	
8	Матур туплар	-түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне давам итү. -үзеннең эшенә унай эмоцияләр булдырырга ярдәм итү.	
9	Төслә кыңгыраулар	-пумаланы кәгаздән аермыйча тоташ божралар ясарга өйрәтү. -төсләрне бутамыйча дәрәс кулланырга өйрәтү.	
10	Тәлинкә	-түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне давам итү. --пумалаларны дәрәс тотып, буяулар белән дәрәс эш итәргә өйрәтү.	
11	Иректе тема	-рәсемнең эшчәнлеген мөстәкыйль уйлап табарга, уйлаганны тормышка ашырырга ярдәм итү. -хезмәт нәтижәсенә сөенә белергә өйрәнү.	
12	Зур һәм кечкенә кар йомарламнары	-түгәрәк формадагы предметлар ясау күнекмәләрен үстерү -рәсемне кәгазь битендә дәрәс урнаштырырга өйрәтү.	
13	Агачлар	-рәсемдә агач образы тудырырга өйрәтү -туры, вертикаль, авыш сызыклар ясарга өйрәтү	
14	Чыршыкай	-туры, вертикаль, авыш сызыклардан торган предметлар ясарга өйрәтү.	
15	Яңа ел чыршысы	-бизәлгән чыршы образы тудырырга ярдәм итү -чыршыны зур итеп ясарга өйрәтү -чыршыны бизәгәндә төрлө төсләр куллануларына ирешү	
16	Бияләй өйне бизибез	-әкиятле образ тудырырга булышу -фантазияләү, ижади эш мөмкинлеген бирү	
17	Уйлау буенча ясау	-өйрәнгән алымнарны кулланып рәсем ясау алымнарын үстерү -темага туры китереп ясауларына ирешү	
18	Дымково үрдәге	-дымково уенчыгы белән таныштыру -бизәкләрне кәгазь үрнәккә төшерергә өйрәтү -дымково уенчыгына соклану хисләре тәрбияләү	
19	Уйлау буенча ясау	-рәсем ясау күнекмәләрен үстерү -мөстәкыйльлек тәрбияләү	
20	Кар бабай	-күнелле кар бабай рәсемнәре ясау теләге булдыру -түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне давам итү.	

21	Кояш елмая	-кояш образы тудырырга ярдәм итү -рәсемне тема буенча тулыландырырга өйрәтү	
22	Самолет	-берничә өлештән торган предметлар ясарга өйрәтү -рәсемдә предмет образын бирергә өйрәтү	
23	Кышкы агачлар	-кышкы агачларны ясарга өйрәтү -берничә агач ясау теләге булдыру	
24	Курчакларга көрәкләр	-туры почмаклы предметлар ясау күнекмәләре бирү -төсле карандашлар белән бизәргә өйрәтү	
25	Иң матур әйбер ясау	-эстетик кабул итү сәләтен үстерү -матур предметлар ясау теләге булдыру	
26	Кечкенә китаптар	-өстән-аска, сулдан-унга хәрәкәт итеп (пумала белән) дуртпочмаклы фигуралар ясарга өйрәтү	
27	Кубиклар	-квадрат формадагы предметлар ясарга өйрәтү -бер юнәлештә (өстән-аска) сызыктан чыкмыйча буярга өйрәтү	
28	Сыерчык оясы	-турыпочмаклы формадагы предметлар ясарга өйрәтү -предмет өлешләренең зурлыкларын чагыштырмача дәрәҗә күрсәтергә өйрәтү	
29	Матур ковер	-төрле характердагы, туры, вертикаль, авыш сызыклар ясарга өйрәтү-квадрат формасындагы битне бизәкләргә өйрәтү	
30	Матур арба	-турыпочмаклык, түгәрәк формадагы предметлар ясарга өйрәтү -үз теләге буенча буяу сайлау мөмкинлеген бирү	
31	Бәйрәм турында	-алган тәэсирләр нәтижәсендә матур рәсем ясау теләге булдыру	
32	Тузганак чәчәге	-рәсемдә чәчәк атучы болынның матурлыгын сурәтләү теләге булдыру -ижади хезмәт нәтижәсендә куану хисләре тәрбияләү	
33	Уйлау буенча ясау	-тема сайлаганда мөстәкыйль эш итәргә өйрәтү -үзгәч уйлап тапкан бизәкләр куллану мөмкинлеген бирү	
34	Курчак күлмәге	-шакмаклы бизәк ясарга өйрәтү -буяуларны чиратлаштыру мөмкинлеген бирү	

«Ижади сәнгать» белем бирү өлкәсе.

Әвәләү.

Әвәләү эшчәнлегенә кызыксыну уяту. Балчык, пластилин, тозлы камырның үзенчәлекләре һәм аларны әвәләү ысуллары турындагы күзаллауларны ныгыту.

Балчык, пластилин кисәкләрен туры һәм әйләнүле хәрәкәт белән әвәләү; ике кулның уч төпләре белән басып, шарны яссыландыру, уйнар өчен гади генә формалар-коймак, кабартма әвәләргә дәрәҗәләндрү.

Әвәләнгән фигуралардан күмәк композиция төзәргә тәгъдим итү. Күмәк эшчәнлекнең нәтижәсен күрәп, шатлану хисләре тудыру.

Кисеп ябыштыру.

Балаларны аппликация сәнгәтенә тарту, бу эшчәнлек төренә кызыксыну уяту. Орнаментның алдан ук әзерләнгән формаларын кәгазь кисәгендә билгеле бер тәртиптә тезеп куярга уртага, квадрат, түгәрәк кырыйларына урнаштырырга өйрәтү, күмәк композицияләр ижат итү күнекмәләрен үстерү.

Ижади сәнгать.

Әвәләү, кисеп ябыштыру буенча тематик планнар.

Тема	Бурычлар	Дата
------	----------	------

1	Тавышлы пластилин	-пластилинның үзлекләре белән таныштыру (йомшак, эвэләп булла, сытыла) -эвэләп ясарга теләк булдыру	
2	Юлда шарлар тәгәри	-түгәрәк формадагы предметлар белән таныштыру -ябыштыру алымнарына өйрәтү	
3	Эвэләү, конфетлар	-пластилин кисәген өзеп, учларда тәгәрәтеп ясарга өйрәтү -эвэләп ясау теләге булдыру	
4	Кисеп ябыштыру. Зур һәм кечкенә шарлар	-зурлыклары төрле булган предметларның аерымлыкларын ачыклап, дәрәс итеп ябыштырырга өйрәтү.	
5	Эвэләү. Куяңга бүлөк	-турыга тәгәрәтеп ясау күнекмәләрен үстерү. -жәнлекләргә дусларча мөнәсәбәт тәрбияләү.	
6	Кисеп ябыштыру. Кышка яшелчәләр	-кәгазь битендә иркен ориентлашырга өйрәтү. -хезмәт нәтижәсендә сөенү хисләре тәрбияләү.	
7	Эвэләү. Машина көпчәкләре	-түгәрәкләп ясалган фигураларны кысып, диска эйләндерергә өйрәтү. -транспорт өлешләре турында белемнәрен тирәнәйтү.	
8	Кисеп ябыштыру. Тәлинкәдә алмалар.	-предмет формасы турындагы белемнәрен ныгыту -клей белән сак эш итәргә өйрәтү -кәгазь битендә иркен ориентлашырга өйрәтү.	
9	Эвэләү. Крендельләр	-туры хәрәкәтләр ясап уч төбөндә тәгәрәтеп ясарга өйрәтү -барлыкка килгән эшләрен чагыштырып, охшаш һәм аермалы якларын ачыкларга ярдәм итү.	
10	Кисеп ябыштыру. Төрле төймәләр	-төрле төстөгә түгәрәкләрне чиратлаштырып ябыштырырга өйрәтү -сенсор тәрбия бирү -ярдәмчеллек, хезмәт сөючәнлек сыйфатларын тәрбияләү	
12	Эвэләү. Зур һәм кечкенә кабартмалар	-пластилинны тигезсез кисәкләргә бүлөп эвэләп ясарга өйрәтү -фантазияләү мөмкинлегенә бирү.	
13	Кисеп ябыштыру. Пирамидка	-берничә өлештән торган уенчыкны ябыштырырга өйрәтү. -зурлыклары кими бару тәртибендә ябыштырырга өйрәтү.	
14	Кисеп ябыштыру. Яраткан уенчыгым	-фантазияләрен үстерү -үз хезмәтенә нәтижәсенә сөенә белү хисләрен тирәнәйтү.	
15	Эвэләү Теләгән уенчыгынны ясау.	-эвэләп ясау күнекмәләрен үстерү. -ярдәмләшеп эшләргә булышу.	
16	Кисеп ябыштыру. Кызыл салфетка	-квадрат формасындагы кәгазьгә бизәк ябыштырырга өйрәтү -композицион белемнәрен үстерү. -ижади, эстетик сәләтләрен арттыру.	
17	Кисеп ябыштыру. Кар бабай	-түгәрәк формасы һәм зурлык турында белемнәрен арттыру. -өлешләрдән сурәт ясарга өйрәтү	
18	Эвэләү. Кечкенә курчаклар	-ике өлештән торган предметларны ясарга өйрәтү; багана-тура һәм түгәрәк-баш. Ике өлешне бер-берсе өстенә кысып ябыштырырга өйрәтү	
19	Эвэләү. Песи һәм чыпчыклар	-эвэләгәндә хәрәкәтне күрсәтергә өйрәтү -ижад һәм фантазияләрен үстерү.	
20	Кисеп ябыштыру. Түгәрәктә бизәк	-түгәрәк кырыена бизәк урнаштырырга ярдәм итү. -зурлыклары буенча чиратлаштырып ябыштырырга өйрәтү.	
21	Кисеп ябыштыру. Энигә чәчәкләр	-детальләрдән бизәк ясарга өйрәтү. -эстетик кабул итү, образлы күзаллау булдыру	

22	Эвэләү. Жимлектә кошлар	-эвэләүдә кош образы тудырырга өйрәтү. Мөстәкыйллек, фантазияләү сәләтен үстерү.	
23	Эвэләү. Аумас курчак.	-берничә өлештән торучы предмет эвэләп ясарга өйрәтү. -предметны вак детальләр белән бизәү теләге булдыру.	
24	Кисеп ябыштыру. Флажоклар.	-ике өлештән торучы турыпочмаклы предмет ясарга өйрәтү. -төсләрне дәрәс аерырга, атарга өйрәтү.	
25	Эвэләү. Уенчыклар өчен сый.	-эвэләү темасын үзләре уйлап табуларына ирешү. -уен өчен кирәкле әйберләр ясау теләге булдыру.	
26	Кисеп ябыштыру. Салфетка	-кәгазь салфеткада түгәрәк квадраттан торган бизәкләр ясарга өйрәтү. -ритм төшечәсен үстерү.	
27	Эвэләү. Куянкай	-берничә өлештән торучы предмет эвэләп ясарга өйрәтү. -түгәрәк хәрәкәтләр ясап эвэләргә өйрәтүне дәвам итү.	
28	Кисеп ябыштыру. Сыерчык оясы	-турыпочмаклык һәм өчпочмактан торган предметлар ясарга өйрәтү. -төсләрне кабул итү сәләтен үстерү.	
29	Эвэләү. Матур кош.	-берничә өлештән торучы предмет эвэләп ясарга өйрәтүне дәвам итү.	
30	Эвэләү Өч аю тәлинкәсе.	-төрле зурлыктагы савытлар эвэләп ясарга өйрәтү. -түгәрәк хәрәкәтләр ясап эвэләргә өйрәтүне дәвам итү.	
31	Кисеп ябыштыру. Тиздән бәйрәм.	-эзер формалардан композиция төзәргә өйрәтү -сурәтне матур итеп урнаштырырга булыш	
32	Эвэләү. Кур-чакларга сый.	-мөстәкыйль эш итәргә өйрәтү -күмәк эштән кәнагәтләнү хисләре алу	
33	Кисеп ябыштыру. Чебиләр болынында	-берничә предметтан торган композиция төзәргә өйрәтү -дәрәс, чиста ябыштыру күнекмәләре булдыру	

«Физик культура» белем биру өлкәсе

Бурычлар:

- балаларның физик һәм психик сәламәтлекләрен саклау, ныгыту

-культура-гигиена күнекмәләре тәрбияләү

Сәламәт яшәү рәвеше турында күзаллау булдыру.

Төп хәрәкәтләр:

Йөрү. Төркем белән һәм аерым йөрү; парлап йөрү; түгәрәк буенча йөрү; чәчелеп йөрү; предметлар арасынан йөрү; предметлар аша атлап чыгып йөрү.

Йөгөрү. Туры юнәлештә йөгөрү; бер-бер артлы тезелеп йөгөрү; акрын темпта йөгөрү; шнурлар арасынан йөгөрү.

Үрмәләү. Туры юнәлештә үрмәләү; тактадан үрмәләү; авыш тактадан үрмәләү; гимнастик скамьядан үрмәләү; бау астынан(30-40 см)үрмәләү.

Сикерү. Ике аякта сикерү; шнур аша сикерү; биеклектән сикерү.

Ыргыту. ике куллап туп тәгәрәтү; ике куллап туп ыргыту;(астан, өстән, баш өстеннән, шнур өстеннән), тугырылган капчыклар, шишкалар ыргыту (уң, сул куллар белән)

Гомуми үсеш бирүче күнегүләр:

-кул чуқлары һәм жылкә мускуллары өчен күнегүләр.

-арка мускулларын ныгыту, умырткалыкның сыгылмалыгын үстерү.

-корсак мускулларын ныгыту, аяк кулларның ныклыгын үстерү.

Физкультура буенча тематик план.

№	Бурычлар	Дата
1	-Тәрбияче күрсәтмәсе буенча йөргә, йөгөргә өйрәтә башлау -тезелеп йөрү күнекмәләрен биру	

2	-тәрбияче артыннан тезелеп йөрүне өйрәнүне дәвам итү -туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләре булдыру	
3	-булма буйлап чәчелеп йөрергә, йөгөрергә өйрәтүне дәвам итү - туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләрен ныгыту -предметлар арасыннан йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
4	-предметлар арасыннан йөрергә өйрәтү -ике аякта сикерергә өйрәтә башлау -үрмәләү күнекмәләрен үстерү	
5	-ике куллап зур тупны тәгәрәтү күнекмәләре бирү -туп белән уйнарга өйрәтү -чәчелеп йөрү, йөгөрү күнекмәләрен бирү	
6	-тәрбияче сигналы буенча эш итәргә өйрәтү -тупны көч белән этеп жибәрергә өйрәтү	
7	-1,5 арадан бер-берсенә туп тәгәрәтергә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтү -физик активлыкларын үстерү	
8	-туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -хәрәкәтле уеннар уйнаганда физик активлыкларын арттыру	
9	-бүлмәдә ориентлашырга күнектерү -тәрбияче сигналын тыңлап эш итәргә өйрәтү -шнур астыннан төркемләп үрмәләп чыгарга өйрәтү	
10	-тигезлек саклап йөрергә өйрәтә башлау -ике аякта предмет тирәли сикереп йөрергә өйрәтү -чәчелеп йөрү, йөгөрү күнекмәләрен ныгыту	
11	-берәрле колоннада йөрергә өйрәтүне дәвам итү -үрмәләү күнекмәләрен үстерү -кыршаудан-кыршауга ике аякта сикереп йөрү	
12	-бер-бер артлы тезелеп йөрергә өйрәтү -зур тупны ике куллап этеп жибәрергә өйрәтүне дәвам итү -ике аякта сикерү күнекмәләрен үстерү	
13	- бер-бер артлы тезелеп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -урында ике аякта сикерергә өйрәтүне дәвам итү -20 см юлдан йөрергә өйрәтү	
14	-бер-бер артлы тезелеп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -20 см тактадан йөрергә өйрәтү -зур тупны ике куллап этеп жибәрергә өйрәтүне дәвам итү	
15	-20 см юлдан йөрергә өйрәтүне дәвам итү -ике куллап тупны идәнгә бәрергә һәм тотып алырга өйрәтү	
16	-берәрле колоннада йөрү күнекмәләрен үстерү -тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
17	-40 см юлдан йөрергә өйрәтү -эскәмиядән шуышып чыгып, 3 м арага үрмәләргә өйрәтү	
18	-бер-бер артлы тезелеп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -40 см юлдан йөрергә өйрәтүне дәвам итү -50 см биеклектәге шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү	
19	-бер-бер артлы тезелеп йөрү күнекмәләрен ныгыту -түгәрәккә тезелергә өйрәтү -20 см шнур өстеннән атлап чыгарга өйрәтү	
20	-70 см биеклектәге шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтү -ике аякта сикереп йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
21	-берәрле колоннада йөрергә өйрәтүне дәвам итү	

	-ком тутырылган капчыклар аша атлап йөсергә өйрөтү	
22	-аяк очларында йөсергә өйрөтүне дәвам итү -50 см биеклектәге дуга астыннан үрмәләп чыгып 4 м арага үрмәләп барырга өйрөтү	
23	-түгәрәк буенча йөсергә, йөгерергә һәм кирегә борылып йөсергә өйрөтә башлау -үрмәләп йөрү күнекмәләрен үстерү	
24	-предметлар арасыннан боргаланып йөсергә өйрөтү -сигнал буенча хәрәкәтләнәргә өйрөтү	
25	-бирем үтәп йөсергә өйрөтүне дәвам итү -кыршаудан-кыршауга сикергәндә ярымчүгәләп төшергә өйрөтү -туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү	
26	-бирем үтәп берәрле коллонада йөсергә өйрөтү -кыршаудан-кыршауга сикерүне өйрөтүне дәвам итү -бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү	
27	-предметлар арасыннан «елан» ясап йөсергә өйрөтү - бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -эскәмиядән шуышып барып, 3м арага үрмәләргә өйрөтү	
28	-тәрбияче сигналы буенча хәрәкәтләнәргә өйрөтү -предметлар арасыннан туп тәгәрәтергә өйрөтүне дәвам итү -үрмәләү күнекмәләрен үстерү	
29	-сигналны тыңлап эш итәргә өйрөтү -учларга таянып үрмәләү күнекмәләрен булдыру -предметлар арасыннан туп тәгәрәтергә өйрөтүне дәвам итү	
30	-бирем үтәп берәрле колоннада йөсергә өйрөтү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрөтүне дәвам итү -чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерү	
31	-бирем үтәп йөсергә өйрөтүне дәвам итү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрөтүне дәвам итү -хәрәкәттә төгәллек булдыру	
32	-тигезлек саклап йөсергә өйрөтүне дәвам итү -туры юнәлештә үрмәләү күнекмәләрен үстерү -бирем үтәп йөсергә өйрөтү	
33	-бирем үтәп йөсергә, йөгерергә өйрөтү -хәрәкәтле уеннар уйнаганда кагыйдәләргә үтәргә ярдәм итү -чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерү	
34	-бүлмәдә ориентлашырга өйрөтү -сикергәндә тигезлек саклап ике аякка төшергә ярдәм итү -хәрәкәт активлыгын үстерү	
35	-үрмәләү күнекмәләрен үстерү -чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерүне дәвам итү -сикергәндә тигезлек саклап калырга булышу	
36	-тәрбияче сигналына туктап йөсергә, йөгерергә дәвам итү -предметлар арасыннан туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү	
37	-ике аякта сикергәндә дәрәс итеп төшәргә өйрөтү -туры юнәлештә туп тәгәрәтергә өйрөтү -сигнал буенча йөсергә, йөгерергә өйрөтүне дәвам итү	
38	-тезләргә күтәрәп атлап йөсергә өйрөтү -предметлар арасыннан ике аякта сикреп йөсергә өйрөтүне дәвам итү	
39	-сигналга туктап йөсергә һәм йөгерергә өйрөтүне дәвам итү -предметлар арасыннан туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -50 см биеклектәге дуга астыннан үрмәләп чыгарга өйрөтү	

40	-өйрэнгән күнекмәләрне башкару осталыкларын, хәрәкәт активлыкларын күзәтү, ныгыту -сигналга туктап йөрергә һәм йөгерергә өйрәтү -төркемнәргә бүленеп ,дуга астыннан үрмәләп чыгу күнекмәләре булдыру	
41	-предметлар арасыннан йөрергә һәм йөгерергә өйрәтүне дәвам итү -40см биеклектәге гимнастик эскәмиядән тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
42	-берәрле колоннада йөрергә һәм йөгерергә өйрәтүне дәвам итү -чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерү -бүлмәдә ориентлашып йөрергә өйрәтү	
43	-предметлар арасыннан ике аякта сикереп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -хәрәкәт активлыгын үстерү -тактадан йөргәндә тигезлек саклау күнекмәләре булдыру	
44	-кыршаудан-кыршауга сикерергә өйрәтүне дәвам итү -предметлар арасыннан туп тәгәрәтергә өйрәтүне дәвам итү -алга этенеп ике аякта сиенрү күнекмәләрен ныгыту	
45	-тәрбияче сигналы буенча предмет тирәли йөрергә өйрәтү -үрмәләп йөрү күнекмәләрен үстерү -бер-берсенә туп тәгәрәтү осталыкларын үстерү -40см биеклектәге эскәмиядән тигезлек саклап йөрергә өйрәтү	
46	-предмет тирәли йөргәндә сигнал буенча эш итәргә өйрәтү -үрмәләп йөрү күнекмәләрен үстерү -туп тәгәрәткәндә житезлекне үстерү	
47	-игътибарлы уеннар уйнаганда игътибарлы булырга өйрәтү -коллонада йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерү -предметлар арасыннан ике аякта сикереп йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
48	-бирем буенча йөрергә өйрәтү -кыршаудан кыршауга сикерергә өйрәтүне дәвам итү -тар юлдан (20см) тигезлек саклап йөрергә өйрәтү	
49	-биремле йөрү, йөгерү күнекмәләрен булдыру -идәнгә кулны тидермичә дуга астыннан үрмәләп чыгарга өйрәтү -житезлек, күз белән чамалауны булдыру	
50	-идәнгә таянып һәм тезләнәп үрмәләп йөрергә өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча эш итәргә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнау күнекмәләре булдыру	
51	-предмет тирәли йөрергә һәм йөгерергә өйрәтү -алмаш атлап йөргәндә хәрәкәт координациясе булдыру -кыршаудан-кыршауга сикерү күнекмәләре булдыру	
52	-алмаш атлап йөргәндә хәрәкәт координациясе булдыруны дәвам итү -алга этенеп сикерергә өйрәтүне ныгыту -50см биеклектәге дуга астыннан үрмәләп чыгарга өйрәтү	
53	-өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -тезеләп йөрү, йөгерү күнекмәләрен үстерү -тар арадан йөргәндә тигезлек саклау күнекмәләре булдыру	
54	-колоннада йөргәндә биремнәр үтәп йөрергә өйрәтү -биеклектән сикергәндә йомшак итеп төшәргә өйрәтү -алмаш адым белән дәрәс атлап йөрергә өйрәтү	
55	-бирем үтәп йөрергә, йөгерергә өйрәтүне дәвам итү -сикергәндә ярым чүгәләп төшәргә өйрәтү -алмаш адым белән йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
56	-гимнастик эскәмиядән йөргәндә предметлар аша атлап чыгарга өйрәтү -өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү	

	-хэрэкэтле уеннар уйнау күнекмэләре булдыру	
57	-алмаш адым белән йөрергә өйрәтү -шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтү -бирем үтәп йөрергә өйрәрүне дәвам итү	
58	-шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү -алмаш адым белән йөрергә өйрәтү -биеклектән сикергәндә аякларга дәрәс төшәргә өйрәтү	
59	-берничә шнур аркылы сикереп чыгып йөгерегә өйрәтү -хэрэкэтле уеннар уйнау күнекмэләрен ныгыту -гимнастик эскәмиядә корсакта шуышырга өйрәтү	
60	-чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмэләрен үстерү -куллар белән идәнгә тимичә шнур астыннан үрмәләп чыгарга өйртү -шнур өстеннән туп ыргыту күнекмэләре бирү	
61	-тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне дәвам итү -шнур астыннан төркемләп үрмәләп чыгарга өйрәтү -алмаш адым белән йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
62	-30 см биеклектәге гимнастик эскәмиядән сикергәндә ярымчүгәләп төшәргә өйрәтү- кулны идәнгә тидермичә шнур астыннан үрмәләп чыгарга өйрәтүне дәвам итү	
63	-түгәрәк буенча йөрергә һәм йөгерегә өйрәтүне дәвам итү -предметлар арасыннан сикереп йөрергә, йөгерегә өйрәтү -дуга астыннан үрмәләү күнекмэләрен ныгыту	
64	-тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне дәвам итү -чәчеләп йөрү ,йөгерү күнекмэләрен ныгыту	
65	-предметлар арасыннан йөгереп йөрергә өйрәтү -хэрэкэтле уеннар уйнарга өйрәтүне дәвам итү -25-30см биеклектәге эскәмиядән сикереп төшәргә өйрәтү	
66	-чәчеләп йөрергә, йөгерегә өйрәтүне дәвам итү -түгәрәктә йөрергә йөгерегә өйрәтү -25-30см биеклектәге эскәмиядән дәрәс итеп сикереп төшәргә булышу	
67	-түгәрәк буенча йөрергә өйрәтүне дәвам итү -тар аралыктан йөргәндә тигезлек саклап йөрергә күнектерү, предметлар арасыннан сикереп йөрергә өйрәү	
68	-берәрле колоннада йөрергә, йөгерегә өйрәтүне дәвам итү -тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне дәвам итү -урыннан озынлыкка сикергәндә ярымчүгәләп төшү күнекмэләре бирү	
69	-тәрбияче сиганлы буенча эшләргә өйрәтү -чәчеләп йөрү йөгерү күнекмэләрен ныгыту -тигезлек саклап йөрергә өйрәтүне ныгыту	
70	-идәнгә бәргән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча эш итәргә өйрәтү	
71	-предметлар аша атлап чыгып йөрергә өйрәтү -үрмәләп йөрү күнекмэләрен ныгыту -идәнгә бәргән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү	
72	-предметлар арасыннан йөгереп йөрергә өйрәтү -учларга таянып үрмәләп йөрү күнекмэләре булдыру -идәнгә бәргән тупны тотып алырга өйрәтүне дәвам итү	
73	-үрмәләү күнекмэләрен үстерү -тигезлекне саклап йөрү күнекмэләрен ныгыту -предметлар арасыннан йөрү координациясе булдыру	
74	-түгәрәк буйлап йөрү, йөгерү күнекмэләрен булдыру -20см биеклектәге эскәмиядән тигезлек саклап йөрергә өйрәтү	

	-үрмэләү күнекмәләре булдыру(учларга таянып)	
75	-предметлар арасыннан йөгөрү күнекмәләрен ныгыту -20см биеклектәге шнур өстеннән сикереп чыгарга өйрәтү -түгәрәк буенча йөргөргә,йөгөргә өйрәтү	
76	-биеклектән йөргәндә тигезлек сакларга өйрәтү -ике аяклап шнур өстеннән сикереп чыгу күнекмәләре булдыру -предметлар арасыннан йөргә өйрәтүне дәвам итү	
77	-бирем үтәп йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү -идәндә яткан аракан өстеннән йөргә өйрәтү -шнур өстеннән сикереп чыгарга өйрәтү	
78	-бирелемле йөрү, күнекмәләрен үстерү -сикергәндә ярымчүгәләп төшәргә өйрәтү -идәндәге канаттан ян белән йөргә өйрәтү	
79	-туп белән уйнаганда житезлек тәрбияләү -бирем үтәп йөргә өйрәтүне дәвам итү	
80	-гимнастик эскәмиядән ян белән йөргә өйрәтү (алмаш адым белән) -бирем үтәп йөрү күнекмәләре булдыру -зур тупны ике куллап тотарга өйрәтү	
81	-бирем үтәп йөргә, йөгөргә өйрәтү -эскәмиядә ян белән йөргә өйрәтү -предметлар аша атлап йөргә өйрәтүне дәвам итү	
82	-учлар һәм тезләр ярдәмендә үрмәләү күнекмәләрен ныгыту -туп белән күнегүләр ясаганда житезлек тәрбияләү -эскәмиядә ян белән йөргә өйрәтү	
83	-предметлар арасыннан йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтү -ике куллан туп тоту күнекмәләре булдыру	
84	-тәрбияче сигналына туктап йөргә өйрәтүне дәвам итү -алга этенеп ике аякта сикергә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтүне дәвам итү	
85	-предметлар арасыннан үрмәләү күнекмәләрен үстерү -тәрбияче сигналына туктап йөргә өйрәтү	
86	-биеклектә тигезлек саклап йөргә өйрәтү -предметлар арасыннан үрмәләп йөргә өйрәтү -тигезлек саклап йөргә өйрәтү	
87	-чәчеләп йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү -бүлмәдә ориентлашырга өйрәтүне дәвам итү -хәрәкәт активлығын үстерү	
88	-сикергәндә тигезлек саклап төшәргә өйрәтү -өскә туп чөеп аны ике куллап тотарга булышу -гимнастик эскәмиядән тигезлек саклап йөргә өйрәтү	
89	-предметлар арасыннан йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү -чәчеләп йөрү ,йөгөрү күнекмәләрен ныгыту -хәрәкәт активлығын үстерү	
90	-эскәмиядән сикергәндә ярымчүгәләп төшәргә өйрәтү -бер-беренә туп тәгәрәтү күнекмәләрен ныгыту -бүлмәдә ориентлашырга өйрәтү	
91	-бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -сикергәндә ярымчүгәләп төшәргә өйрәтү -предметлар арасыннан дәрәс итеп йөргә өйрәтү	
92	-тәрбияче биремнән үтәп йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү	

	-бер аякта сикерергә өйрәтү -кара-каршы басып туп ыргытырга өйрәтү	
93	-өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча бирем үтәп йөрергә өйрәтү	
94	-гимнастик эскәмиядән үрмәләү күнекмәләрен ныгыту -өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -хәрәкәт активлыгын үстерү -50см биеклектәге шнур астыннан ян белән үрмәләп сыгарга өйрәтү -ике куллап баш өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү	
96	-авыш баскычтан үрмәләргә өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча бирем үтәп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -гинастик эскәмиядән йөргәндә тигезлек саклап калырга өйрәтү	
97	-сигнал буенча йөрергә, йөггерергә өйрәтүне дәвам итү -сигнал буенча йөрергә, йөггерергә өйрәтү -зур тупны тотып алып, өскә чөяргә өйрәтүне дәвам итү	
97	-тигезлек саклап йөрү күнекмәләрен үстерү -чәчелеп йөрү, йөггерү күнекмәләрен ныгыту -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтүне камилләштерү -ел буенча алган физик күнекмәләрен системага салу	

«Музыка» белем биру өлкәсе

«Музыка» белем биру өлкәсенә төп максатлары балаларның музыкальлекләрен үстерү, музыканы эмоциональ кабул итүдә түбәндәге бурычларны хәл итә:

- ижади-музыкаль эшчәнлекне үстерү;
- музыкаль ижатка тарту.

Тыңлау:

- балаларны халык һәм классик музыка белән таныштыру;
- өч музыкаль жанр белән таныштыру (жыр, бию, марш) күңелле һәм моңсу көйләрне аерырга өйрәтү;
- музыкаль әсәрләрне ахыргача тыңлый белергә өйрәтү;
- югарылыклары буенча музыкаль авазларны аерырга өйрәтү;
- музыкаль уен кораллары тавышын танып аерырга өйрәтү (барабан, бубен, металлофон, шарманка, чукеч, шалтыравык)

Жырлау:

- хис белән жырларга өйрәтү;
- музыкаль ритмик хәрәкәتلәр.

Музыка буенча тематик план

Жырлау	Тыңлау	Ритмика	Бурычлар	Дата
“Өйдәгез, танышабыз!” 2.”Шалтыравык белән уен”	“Әпипә” татар халык такмагы	Түгәрәктә бию	-дәрәс итеп жырларга әзерләү -музыка тыңларга әзерләү -түгәрәктә әйләнергә өйрәтү	
“Шалтыравык белән уен” 2.кабатлау	“Яңгыр” татар халык жырлы уены	Яңгыр тамчылары	-дәрәс итеп жырларга өйрәтүне дәвам итү -музыканы ахыргача тыңлау күнекмәләре булдыру -яңгыр тамчылары булып бию	
“Минем сөңлем”(Р.Е.Никиева) 2.кабатлау	“Әпипә”	Түгәрәктә бию	-дәрәс итеп жырларга өйрәтү -музыканы ахыргача тыңларга ярдәм итү	

			-түгәрәктә эләнеп биергә өйрәтү	
“Минем сөңлем” 2.кабатлау	“Яңгыр”	Яңыр тамчылары кебек	-жырны өйрәтүне дәвам итү -музыка тыңлау күнекмәләрен үстерү -эстетик зәвык тәрбияләү	
“Дустым бар” Л.Хисмәтуллина. 2.кабатлау	“Карусель” Ф.Батыршина	Әйләнеп Бию	-яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлау күнекмәләре булдыру -түгәрәктә биергә өйрәтүне дәвам итү	
“Минем сөңлем”, “Дустым бар” 2. Ныгыту	“Көйне таны”	Яңгыр тамчылары	-дөрес жырлау күнекмәләре бирү -көйне танып аерырга өйрәтү -түгәрәктә әйләнү	
“Төсле яулыклар”.Р.Еникеева 2. Кабатлау	“Чума үрдәк, чума каз” тат.халык жырлы уены	Үрдәкләр, казлар булып йөрү	-яңа жыр белән таныштыр -татар халык жырлы уеннары белән таныштыру -эстетик зәвык тәрбияләү	
“Биик бергәләп” Л.Хисмәтуллина. 2.кабатлау	“Матур уен” т.х.ж. уены	Кулга-кул тотышып бию	-дөрес жырларга өйрәтү -жырлы уеннар белән таныштыруны дәвам итү -кулга-кул тотынып биергә өйрәтүне кертү	
Ныгыту 2.ныгыту	“Көйне таны”	Түгәрәктә әйләнеп бию	-өйрәнгә жырларны башкару осталыкларын үстерү -өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү	
“Аерым бию” Л.Хисмәтуллина 2.кабатлау	“Матур уен” тат. хал. жырлы уены	Түгәрәктә әйләнеп бию	-яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлый белү күнекмәләре булдыру	
“Аерым бию” 2.кабатлау	“Карусель” Ф. Батыршина	Аяк очларында бию	-өйрәнгән жырны ныгыту -музыканы ахыргача тыңлый белергә өйрәтү	
“Биик бергәләп” Л.Хисмәтуллина 2.кабатлау	“Яңгыр” т.х.ж уены	Урында тыпырдау	-дөрес итеп жырлау күнекмәләре булдыру -ритм төшенчәсен тоемларга өйрәтү	
“Йокла инде курчагым” М. Имамов 2.кабатлау	“Төсле яулыклар” Р.Е.Никеев	Яулыклар белән бию	-яңа жыр белән таныштыру -яулыклар белән биергә өйрәтү -ритм төшенчәсен тоемларга өйрәтү	
Кабатлау 2.“Йокла инде, курчагым	“Төсле Яулылар”	Яулыклар Тотып Бию	-жырлау күнекмәләрен ныгыту -әйләнеп биергә өйрәтү -музыканы тыңлый белергә өйрәтү	
“Бер яшыкә үстем” э.ерикәй 2.кабатлау	“Бабай Биюе” Ф.Эхмәтов	Тыпырдап Бию	-кыш житүгә шатгану хисләре булдыру -яңа жыр белән таныштыру -бабай кебек бию	
“Бер яшыкә үстем” 2.“Бер яшыкә үстем”	“Кәрия- Зәкәрия” Т.Х.Ж. Уены	Түгәрәктә Бию	-жыр өйрәнүне дәвам итү	

			-түгәрәктә әйләнеп биергә өйрәтү -музыканы тыңлый белергә өйрәтү	
Ныгыту 2."Йокла инде ,курчагым"	"Көйне Таны"	Аяк Очларында Био	-жырлау күнекмәләренә бәя бирү -тыңлаган әсәрләренә аерырга ярдәм итү -эстетик зәвык тәрбияләү	
"Чыршы янында" Э.Гәрәева 2.ныгыту	"Аерым Био" Ф.Шәймәрҙәнова	"Үкчә- Баш"Элементы	-күтәрәнгә күңел рухы булдыру -чыршы янында йөрергә өйрәтү -музыканы ишетү сәләте булдыру	
«Чыршы» янында 2."Бер яшыкә үстем"	Әпипә Т.Х.Ж.Био	"Үкчә-Баш"	-түгәрәктә әйләнеп биергә өйрәтү -чыршы бәйрәменә әзерләнү -татар халык ижаты белән таныштыру	
Ныгыту 2."Чыршы янында"	"Карусель"	Түгәрәктә Био	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын анализлау -чыршы янында биергә,хәрәкәтләнәргә өйрәтү	
"Чебиләр" зарядкасы Л.Хайретдинова 2.Кабатлау	"Кояшкай" Р.Гатина	Чебиләр булып био	-яңа жырны дәрәс башкарырга өйрәтү; -музыкада шатлыклы хисләр тоярга өйрәтү -кош-кортларга охшатып хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;	
"Туп" Р.Сәрвәров 2.Кабатлау	"Кар бөртекләр" био	Әйләнеп био	-яңа жыр белән таныштыру. Аны дәрәс итеп жырлау теләге булдыру -туп кебек сикереп биергә өйрәтү -салмак музыканы төшенәргә өйрәтү;	
"Туп" Р.Сәрвәров 2.Кабатлау	Чебиләр зарядкасы	Туп кебек сикерү	-өйрәнгән жырны башкару осталыгын камилләштерү -музыканы ахыргача тыңлай белү күнекмәләрен булдыру -туп хәрәкәтләренә туры китереп биергә өйрәтү;	
"Маэмай" Ф.Яруллин 2.кабатлау	Кәрия-Зәкәрия Т.х.жыры	Әйләнеп био	-яңа жыр белән таныштыру -йорт хайваннарын кайгырту хисен тәрбияләү -татар халык-жырлы уеннары белән таныштыруны дәвам итү -музыканы ишетү сәләте булдыру;	
"Маэмай" Ф.Яруллин 2.кабатлау	"Кояшкай" Ф.Батыршина	Аяк очларында био	-каты кычкырмыйча сүзләренә дәрәс әйтеп жырларга өйрәтү	

			-тыңлаган эсэрне тану күнекмэләре булдыру -т.х.бию элементлары белән ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;	
“Солдат булам” А.Минхажева 2.Кабатлау	“Маэмай” Ф.Яруллин	Маршка басу	-Яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлый белу теләге булдыру -берәрле колонада музыка астында йөрергә өйрәтү;	
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Иртәнге нур” С.Садыкова	Матрешкалар булып бию	-рус халык жырларынын яңгырашын ишетергә булышу -С.Садыкова эсәрләре белән таныштыру -рус халык бию хәрәкәтләре белән таныштыру	
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Әтәчем” Ж.Файзи	Аякларны күтәрәп атлап йөрү	-өйрәнгән жырны башкару күнекмәләрен үстерү -музыканы тыңлап, характерын билгеләргә ярдәм итү;	
“Бу-мин” Ә.Зиннурова 2.Кабатлау	“Матур уен” т.х.уены	Түгәрәктә бию	--каты кычкырмыйча сүзләренә дәрәс әйтеп жырларга өйрәтү -татар халык көйләрен ишетеп аерырга өйрәтүне дәвам итү -кулга-кул тотынышып әйләнәп бию күнекмәләрен булдыру;	
“Солдат булам” А.Минхажева 2.Кабатлау	“Безнең бакча” Р.Сәрвәров	Тыпырдап бию	-өйрәнгән жырларны дәрәс итеп башкаруларына ирешү -музыканы ахыргача тыңлай белү күнекмәләре бирү -тактка туры китереп тыпырдау алымнары белән таныштыру;	
“Йомшак су, йөгәрәк су” Ф.Жәләлетдинова 2.Кабатлау	“Рәхмәт әнием” Ә.Хадиева	Парлап әйләнү	-яңа жырны игътибар белән тыңлап, унай хисләр булдыру -гигиена күнекмәләрен ныгыту -әниләр турындагы жырлардагы музыка тембрына аерырга өйрәтү -парлап басып биергә өйрәтүне дәвам итү;	
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Йокла курчак” С.Садыкова	Курчак йоклату	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -акрын темптагы музыкага салмак хәрәкәтләр ясарга өйрәтү	
“Язгы тамчы” И.Шамсетдинов	“Иртәнге нур” С.Садыкова	Песи булып йөрү	-яңа жырны дәрәс итеп башкарырга өйрәтү -музыканы ахыргача тыңлай белү күнекмәләрен үстерү -хайваннарга охшатып хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;	
“Язгы тамчы” И.Шамсетдинов	“Күңелле сәяхәт” Ә.Хадиева	Яулыклар белән бию	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү	

“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау			-музыканын характерын билгеләргә өйрәтү -предметлар белән биеп хәрәкәтләр ясарга өйрәтүне дәвам итү;
“Әтәч” Ж.Фәйзи 2.Кабатлау	“Хәерле көн” Э.Хадиева	Т.х.бию элементлары “үкчә-баш”	-жырлау күнекмәләрен үстөрөп иркен итеп сулыш алып жырларга өйрәтү -музыканын башын, ахырын аңларга булышу Татар халык бию элементларын кулланып, ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтү
Музыкаль уеннар 2.Кабатлау	Тыңлаган әсәрләр	Түгәрәктә әйләнү	-өйрәнгән жырларны ишетеп танырга өйрәтү -ритм төшенчәсен үзләштерергә булышу -түгәрәктә әйләнеп биергә өйрәтүне дәвам итү;
“Куяннар һәм төлке” 2.Кабатлау	“Куян биюе” М.Мозаффаров	Куяннар кебек бию	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -әсәрнең кызулыгын ачыклау эшен ныгыту -жәнлекләргә охшатып ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтүне дәвам итү;
“Чебиләр зарядкасы” Л.Хайретдинова	“Кояшкай” Ф.Батыршина	Чебиләр биюе	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -музыканы бүлдөрмичә ахыргача тыңларга ярдәм итү -охшатып ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтүне дәвам итү;
“Минем сөңлем”	“Карусель” Ф.Батыршина	Яңгыр тамчылары	- өйрәнгән жырларны башкаруларына ирешү -музыканың темпын билгеләү күнекмәләрен үстерү -аяк очларында кызу хәрәкәтләр ясап биергә өйрәтү;

Әйләнә-тирә дөнья белән таныштыру буенча тематик план

№	Тема	Бурычлар	Дата
1	Яңа курчак б.н. таныштыру	-уенчыклар турында белемнәрне киңәйтү; -тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын формалаштыру; -уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
2	Йорт кошлары:әтәч, тавык.	-йорт кошлары турында гомуми күзаллаулар булдыру; -кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү.	
3	Жиләк- жимешләр.Яшелчә.	-тышкы билгеләре буенча жиләк-жимешләренә, яшелчәләренә аерырга өйрәтү; -тою сәләтен үстерү; Аларнын файдасы турында белем бирү.	

4	Транспорт төрлөрө белән таныштыру.	-транспорт төрлөрөн танырга, исемен әйтә белергә өйрәту; -өлкәннәр хезмәте белән кызыксыну уяту.	
5	Көз дигән дидактик уен.	-көз һәм жәй айлары турында белемнәрне ныгыту; -актив сәйләмнән, ишетеп кабул итү сәләтен үстерү.	
6	Кем нәрсә эшли?	-өлкәннәр хезмәте белән таныштыру -өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру.	
7	Йорт хайваннары- “сыер”	-йорт хайваннары белән таныштыра башлау; -аларнын хужалыктагы роле белән таныштыру; -хайваннарга сакчыл караш тәрбияләү.	
8	Йорт хайваннары-“Эт”	- Йорт хайваннары турында белемнәрне киңәйтү; -сузлекне бауту; -этнен хужалыктагы роле, кешегә файдасы турында аңлату.	
9	“Безнен авыл” әңгәмә- шөгел	-узен яшәгән төбәк белән таныштыру; -гади сорауларга жавап бирү осталыгын үстерү; -кабул итү сәләтен, күзәтүчәнлек осталыгын үстерү.	
10	Шәһәр һәм авыл	- Шәһәр һәм авылны чагыштырып крарга өйрәту; -күзәтүчәнлек. истә калдыру күнекмәләрен булдыру; -әйләнә-тирәлек турында белемнән арттыру.	
11	“Кошлар безнен дуслар”	-үзләренә таныш кошларны рәсемнән танырга, исеменән әйтә белергә өйрәту; -тәрбияче белән аралашу, сорауларга жавап бирү осталыгын үстерү.	
12	Кыш килә	-кар һәм анын үзенчәлекләре белән таныштыру; -күзәтүчәнлеген үстерү; -кышкы табигатькә соклану хисе тәрбияләү.	
13	“Уенчыклар”	-уенчыкларнын өлешләрен, төсен, формаларын аерырга һәм атарга өйрәту; -курчаклар белән уйнарга теләк булдыру; -уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
14	Кышын кошларны ашатабыз.	-рәсемгә карап уз фикерләрен әйтергә өйрәтү; -гади жөмлөләр белән сорауларга жавап бирергә өйрәтүне дөвам итү; -кышкы уеннар, куңел ачулар белән таныштыру.	
15	Кыргый хайваннар	- урман жәнлекләре белән таныштыруны дөвам итү; -аларны таний һәм исеменән аера белергә өйрәтү; -диалогик сөйләмнән активлаштыру.	
16	Уенчыкларга карап хикәя төзу.Матрешкалар.	-халык ижат иткән уенчыклар белән таныштыруны дөвам итү; -матрешкаларны дәрес итеп жыярга өйрәтү; -уенчыкларга карата сакчыл караш тәрбияләү.	
17	“Безнен бакча яраткан уен бүлмәбез”	-балалар бакчасы шартларына ияләштерүне дөвам итү; -сүзләренә ачык әйтүләренү ирешү; -жиһазларга сакчыл караш тәрбияләү.	
18	Юлны чистартабыз.	-кыш һәм кыш көне башкарыла торган хезмәт күнекмәләре турында белемнән формалаштыру; -көрәк белән эш итәргә өйрәтү; -зурларга ярдәм итү теләге булдыру.	
19	Жимлек янында	-кышлаучы кошларны күзәтүне үстерү; -тышкы кыяфәтләре буенча танырга өйрәтү; - күзәтүчәнлеген үстерү; -кошларга карата сакчыл караш үстерү.	

20	Бүлмә гөлләре	-баларны бүлмә гөлләре белән таныштыру; -зурлар белән аралашуларына ирешү; Бүлмә гөлләрен тәрбияләү теләге булдыру.	
21	Йорт хайваннары –ат.	-йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү; -атнын хужалыктагы роле белән таныштыру; -аралашу культурасын булдыру.	
22	Безнең этиләр.	-этиләргә хөрмәт, аларнын эше белән кызыксыну тәрбияләү. -уз фикерләрен, жавап биру осталыгын үстерү.	
23	“Өнием-алтыным”	-эниләргә хөрмәт, мәхәббәт хисе тәрбияләү; -эниләр хезмәтенә карата кызыксыну уяту; -сорауларга кыска жөмлә белән жвап бирергә өйрәту.	
24	“Өбием-эбикәем”	-эби-бабайларга карата игътирам,хөрмәт хисе тәрбияләү; -өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру; -гаилә төшенчәсен аңларга ярдәм итү.	
25	“Яз, яз килә”	- язгы куренешләр белән таныштыру; -күзәтүчәнлек үстерү; -табигатьтәге язгы куренешләр белән кызыксындыру.	
26	Минем туганнарым.	-гаилә членнары белән таныштыруны дәвам итү; -туганлык хисләре булдыру; -туганнар белән аралашырга өйрәтү.	
27	Тал песие	- баларны бүлмә гөлләре белән таныштыруны дәвам итү; -су сибәргә, төпләрен йомшартырга өйрәтү; -үемлекләргә сак караш тәрбияләү.	
28	Тукай әкиятләре	-Г.Тукай ижаты белән таныштыруны дәвам итү; -әкиятләр белән кызыксыну уяту; -аралашу күнекмәләрен үстерү.	
29	Балалар тавык һәм чеби ашата	-рәсемне карарга, эчтәләге буенча сорауларга жавап бирергә өйрәтү; -хәтерне, образлы фикерләрне үстерү.	
30	Ком һәм анын үзенчәлекләре.	-комны тикшерергә, төсе буенча анын дымлылыгын билгеләргә өйрәтү; -сүз байлыгын киңәйтү; -ком белән уйнарга өйрәтү.	
31	Зоопарк	-жылы якта яшәүче хайваннар белән таныштыру; -сөйләмдә исемнәрне берлек һәм күплек санда кулланырга өйрәтү; -мәрхәмәтлелек хисләре тәрбияләү.	
32	Язгы урман	-язгы табигать белән таныштыруны дәвам итү; -экологик тәрбия биру; -табигатжкә сакчыл караш тәрбияләү.	
33	Тузганак чәчәген карау	-үсемлекләр белән таныштыруны дәвам итү; -тузганак чәчәген танырга, исемен әйтергә өйрәтү.	
34	Кугәрченнәр, чыпчыклар.	-кошларны күзәтү, аларнын исемнәрен әйтергә өйрәтү; -күзәтүчәнлек сыйфатларын тәрбияләү.	
35	Алсу урманга жыена.	-язгы киеннәр турында белемнәренә төгәллек кертү; -киену эзлеклегенә өйрәтү; -балаларга ярдәм итү теләге булдыру.	
36	Исәнме жәй	-жәй башы күренешләре белән таныштыруны дәвам итү; - күзәтүчәнлек сыйфатларын булдыру; -кабул итү сәләтен үстерү.	

Кулланган әдәбият :
Икенче кечкенәләр төркеме

- “Туган телдә сөйләшәбез”.Методик кулланма.Хәзрәтова Ф.В.
- “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү программасы”М. А.Васильева
- “Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы”Р.К.Шаехова
- “От рождения до школы”Примерная основная общеобразовательная программа дошкольного образования.Под ред. Н.Е.Вераксы
- Методические рекомендации к Программе воспитания и обучения в детском саду.М.А.Васильева,Т.С.Комарова
- “Воспитание сенсорной культуры от рождения до 6 лет “Л.А.Венгер
- “Формирование элементарных математических представлений в детском саду.Вторая младшая группа”Помораева А.Т.
- “Физкультурные занятия в детском саду.Вторая младшая группа”Пензулаева
- “Развитие у дошкольников творчество(конспекты занятий рисованием ,лепкой,апликацией) Казакова Т.Г.
- “Изобразительная деятельность в детском саду”Лыкова
- “Ребенок и окружающий мир”Дыбина О.Б.
- “Занятия на прогулке с малышами.Для работы с детьми 2-4 лет.Теплюк С.Н.
- “Балалар бакчасында музыка”методик ярдәмлек.
- “Музыкальное воспитание в детском саду”Зацепина М.Б.
- “Комплексно-тематическое планирование по программе “От рождения до школы”Под редакцией Вераксы Н.Е.Вторая младшая группа.
- “Развивающие игры для детей 2-7 лет”Томашпольская И.Е.